Contributed by Freddy De Pauw
dinsdag, 12 november 2002 - Last Updated donderdag, 24 mei 2007

Heeft wc-papier meer substantie dan het 'socialisme' van de SP.A ? Ja, staat in een goedkope schimpscheut van De Morgen op het bericht dat Steve Stevaert in de komende lente een kookboek gaat publiceren. Duidelijk als onderdeel van een verkiezingscampagne die al een tijdje ingezet is. En die alles weg heeft van een campagne die volledig rond de verpakking en bijzonder weinig rond de inhoud draait.

Een kookboek. Met daar rond natuurlijk een pak tv-optredens in De Laatste Show, koken in duizend seconden en alle mogelijke shows waarvan we de namen niet kunnen onthouden. Een suggestie: Steve kan zeggen dat hij de traditie van Anseele voortzet die toch opkwam voor biefstuk voor de werkman.

Als toemaatje kan een kookboek er best mee door. Het probleem is alleen dat dit géén toemaatje is, maar de "boodschap" die de SP brengt nu ze daar de A van Anders heeft aan toegevoegd. De kern is de verpakking, inhoud is iets waarover men niet spreekt. Partijvoorzitter Patrick Janssens vindt dat de partij "modern" moet zijn, wat in zijn optiek betekent dat men de allesbehalve vrije kapitalistische markt als enig model aanvaardt. Een discussie over wat socialisme dan wel is, behoort tot het verleden.

Dat leidt bij slechts een zeer klein deel van de achterban tot vragen. Want die achterban, de basis van de partij, is intussen murw geworden door het jarenlange neoliberale meeregeren. Een traditie van een eeuw politiek debat is verloren gegaan in een cultuur van ten allen prijze meeregeren. Tendensen zijn verdwenen, Nieuw Links is al jaren ter ziele gegaan, het politiek debat wordt beperkt tot het innemen van posities in het machtsbestel.

Oorlog en vrede

Het verlies aan inhoud is de voorbije maanden enkele keren pijnlijk naar voor gekomen. Tijdens het debat over wapenleveringen aan het regime in Nepal, heeft de leiding van de SP.A zich zonder morren achter de reactionaire standpunten van Louis Michel geschaard. Nochtans heeft de SP.A enkele mensen in het huis die wel veel beter weten, maar die tegen beter weten in toch vertellen dat België moet helpen om de Nepalese maoïsten de weg te versperren - onder hen merkwaardig genoeg ook Dirk Van Der Maelen. De SP.A tracht dat dan wel goed te maken met deelname aan de betoging tegen de plannen voor een nieuwe oorlog in Irak, zeker omdat ze gezien heeft dat dit verzet de SPD-Groene coalitie in Duitsland nipt aan een meerderheid heeft geholpen. Maar waarom denken we na de Nepal crisis dat dit slechts een toegeving is aan politici als Van Der Maelen die tegen de stroom trachten op te roeien?

Die houding roept twijfels op bij een deel van de basis, ze staat haaks op wat de SP altijd heeft verdedigd. Maar die leiding heeft de twijfelaars er in meerderheid kunnen van overtuigen dat Nepal "geen crisis waard is". Dat was des te gemakkelijker omdat regeringspartner Agalev na een pijnlijke vaudeville net hetzelfde deed.

Modernisme

De alliantie met Spirit legt hetzelfde euvel bloot: bij het sluiten van dit stembusakkoord ging aan beide kanten alle aandacht naar de bezetting van de plaatsen op de kandidatenlijsten. Janssens wil hoe dan ook volgend jaar met stemmenwinst kunnen uitpakken en mikt daarvoor op Bert Anciaux, ongeacht wat die allemaal aan "links-liberaal gedachtegoed" meebrengt. Winst is de enige manier voor Janssens om zich aan de leiding te handhaven en de sociaal-democratie een "moderne koers" te doen varen. Die moderne koers uit zich onder meer in de tournee van de van bovenaf opgelegde lijsttrekkers, met als schrijnend voorbeeld van carrièrisme, nomenklatura en nepotisme lijsttrekster Freya Vandenbossche, mede gecreëerd door de bevriende media.

Dat "modernisme" betekent onder meer afwezigheid in de sociale strijd in de bedrijven en openbare diensten, want de partij werkt in de regering immers mee aan de flexibilisering van de arbeid (wat de patroons zeer goed uitkomt) en aan de afbouw van zelfs de notie openbare diensten. Men kan moeilijk tegelijk aan beide kanten van de strijd zitten. Toen het personeel van de Brusselse openbare vervoermaatschappij MIVB actie voerde bij de leiding ervan, stond ze oog in oog met baas Werner Daem, kopstuk van de SP.A in het Brusselse.

Het kan nochtans wel anders dan dit Anders. In de SP.A is er nog linkse grondstof, maar geen energie die ze bundelt. De jongerenbeweging Jongsocialisten is wel tot Animo omgedoopt, maar is nog meer dan vroeger een springplank voor enkele ambitieuze partijleden naar de 'hogere politiek'. Er zijn geen tendensen meer, de discussie ligt plat, het debat nog louter formeel of in het beste geval zeer discreet, herleid tot publicaties van het SEVI (Emile Vandervelde Instituut). Zonder debat is het natuurlijk gemakkelijker om geruisloos neoliberale praktijken te omhelzen.

Links

In sommige andere Europese landen wordt het interne debat over de te volgen koers aangewakkerd door het bestaan van alternatieven links van de sociaal-democratie (Frankrijk, Italië, Scandinavische landen, zelfs een beetje Nederland) of door de politieke discussie binnen de vakbeweging (Groot-Brittannië). In België zitten we op dat vlak in een zeer ongunstige situatie.

Vandaar ook dat het zo belangrijk is de krachten links van de sociaal-democratie te versterken en waar mogelijk te bundelen, zoals in de schoot van de andersglobalistische en de anti-oorlogsbeweging. Die bewegingen bieden bovendien de mogelijkheid tot politieke discussie met sociaal-democraten (én Agalev!) over het neoliberalisme dat ze in theorie veroordelen en in de praktijk gedogen, of zelf toepassen. Niet dat die bewegingen een surrogaat moeten zijn voor politieke forums, maar het 'neo'-liberalisme is nu eenmaal grotendeels verantwoordelijk voor het feit dat de wereld zo onrechtvaardig en daardoor onveilig is.